

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ

CURRICULUM

la unitatea de curs

Abordarea prin competențe a disciplinelor filologice

Ciclul II – studii superioare de masterat

Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională:

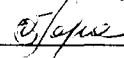
0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master:

Didactici limbii române în școala alolingvă

Forma de învățământ: cu frecvență

Autor: Viorica Popa,
conf. univ., dr.

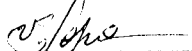

BĂLȚI, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de limba română și filologie romanică

Proces-verbal nr. 1 din 17 septembrie 2018

Șef interimar al Catedrei de limba română și filologie romanică,

conf. univ., dr. Viorica POPA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Litere

Proces-verbal nr. 1 din 18 septembrie 2018

Decanul Facultății de Litere

conf. univ., dr. Lilia TRINCA

Informații de identificare a cursului

Facultatea de Litere

Catedra de limba română și filologie romanică

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale Educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: 0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master: *Didactica limbii române în școala alolingvă*

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind.		
F.01.O.005	5	150	16		24	110	E	Limba română

Anul și semestrul: anul I, semestrul I

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul *Abordarea prin competențe a disciplinelor filologice* asigură pregătirea generală în domeniul Științe ale Educației, programul de formare profesională 0114. Formarea profesorilor, și oferă absolvenților posibilitatea de a se încadra în învățământul atât preuniversitar, cât și universitar în calitate de cadru didactic. Cursul se înscrie în aria disciplinelor obligatorii și vizează formarea competențelor pentru desfășurarea activităților de predare-învățare-evaluare a limbii și literaturii române în învățământul gimnazial și liceal din Republica Moldova.

Competențe prealabile:

- aplicarea principalelor parcursuri didactice în abordarea noțiunilor lingvistice, tipuri de demersuri;
- descrierea specificului, etapelor formării noțiunilor gramaticale;
- specificarea și clasificarea exercițiului ca metodă de fixare și sistematizare a elementelor de construcție a comunicării;
- sintetizarea esenței, funcțiilor și tipurilor metodei analiza gramaticală.
- integrarea diferitor modele de proiectare didactică: modelul „învățării directe”; modelul „știu – vreau să știu – am învățat”, modelul „evocare – realizare a sensului – reflecție – extindere”.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Competențe profesionale:

CP1.5. Redefinirea, rescrierea, restructurarea conceptelor, principiilor și teoriilor din domeniile științelor filologice și ale educației;

CP2.1. Stabilirea noilor orizonturi strategice și a unor contexte complexe/mai largi în care pot fi aplicate conceptele, teoriile și metodele de bază din domeniile științelor filologice și ale educației;

CP3.3. Aplicarea teoriilor noi la elaborarea unor modele de problematizare a fenomenelor lingvistice și literare prezente în curriculumul gimnazial și liceal;

CP4.2. Extinderea aparatului conceptual al specializării la rezolvarea unor probleme complexe ale învățământului preuniversitar;

CP6.4. Utilizarea adecvată a metodelor cantitative și calitative în vederea elaborării proiectelor profesionale.

Competențe transversale:

CT1. Prestarea de activități de predare-învățare și evaluare la domeniul de specializare.

CT2. Realizarea unor activități didactice și educaționale concepute și desfășurate în echipă.

CT3. Punerea în valoare a respectului pentru identitate, limbă, ierarhie culturală.

Finalitățile cursului: cursul are drept finalitate formarea competențelor profesionale și transversale formulate mai sus.

La finalizarea cursului, studenții trebuie:

- să realizeze proiecte didactice/ de cercetare științifică;
- să ajusteze curriculum-ul la un context educațional specific;
- să aplice diverse strategii de predare-învățare-evaluare, adaptate la condiții concrete;
- să elaboreze proiecte de activitate profesională din diverse perspective;
- să soluționeze probleme;
- să evalueze propriul demers didactic și să reflecteze asupra succeselor/insucceselor.

Conținuturi

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la prelegeri

Nr. d/o	Conținuturi	Nr. de ore	Bibliografia
1.	Tema 1. Pentru o didactică a limbii și literaturii române cu deschidere spre formare de competențe și capacități ale intelectului	1	Callo <i>et alii</i> , p. 10-17; Frumos, p. 59-65; 89-97
2.	Tema 2. Tradițional și modern în didactica limbii - Caracteristici ale didacticii tradiționale și ale didacticii moderne - Didactica vs metodică predării - Pedagogia modernistă vs pedagogia postmodernistă	1	Callo, p. 21-24; Frumos, p. 97-107;
3.	Tema 3. Procesul de instruire eficientă: obiective – competențe – finalități	1	Cosovan, 2010, p. 35-55; Frumos, p. 107-132; Ghiov, 2008, p.12-18; Minder, p. 33-90;
4.	Tema 4. Dimensiunile conceptului de competență - Competențe-cheie, transversale – subcompetențe; - Competența de a învăța să înveți; - Competența acțional-strategică; - Competența de a comunica în limba maternă; - Modelul conceptual al disciplinei: paradigma comunicativ-funcțională; - Principii ale educației pentru comunicare. Activitate de învățare/produse curriculare recomandate: Activități de predare-învățare-evaluare recomandate în vederea dezvoltării competențelor cheie-transversale	1	Rey <i>et alii</i> ; Sclifos <i>et alii</i> , p. 5-18; 35-102; Goraș-Postică <i>et alii</i> , p. 25-70; Pâslaru, p. 4-9; Cristea, p. 55;
5.	Tema 5. Predare interactivă centrată pe elev - metodele participative: de la evoluția	4	855 de jocuri și activități;

	conceptului spre aplicare în cadrul orelor de limbă/comunicare (în liceu); - metode de formare și dezvoltare a capacității de elaborare a mesajului oral; - metode de formare și dezvoltare a capacității de elaborare a mesajului scris		Bocoș; Cartaleanu <i>et alii</i> , 2008; Eftenie, p. 217-238; Frumos, p. 149-162; Secrieru, p. 92-133.
6.	Tema 6. Formarea conceptelor (noțiunilor) de limbă - Ce trebuie să știe profesorul înainte de a preda o noțiune gramaticală sau adecvarea predării la complexitatea noțiunilor; - Formarea noțiunilor de limbă în cadrul orelor de limbă/comunicare; - Parcursuri cognitive de formare a noțiunilor gramaticale: demersul inductiv, deductiv, analogic, dialectic.	2	Eftenie, p. 39-45; Secrieru, p. 85-91;
7.	Tema 7. Ateliere de scriere. Tehnici de lucru în cadrul atelierelor. - Compozițiile școlare - Tipuri de compoziții școlare. - Algoritmul de alcătuire. - Predare-învățarea elaborării compozițiilor școlare.	2	Eftenie, p. 257-268; Pamfil, p.95-128; Peneș;
8.	Tema 8*. Creativitatea în cadrul orelor de limbă/comunicare Parcursuri didactice în abordarea noțiunilor lingvistice; Cabinetul de limba și literatura română	2	Cartaleanu, 2010, p. 98-100;
9.	Tema 9. Perspectiva interdisciplinară, transdisciplinară în proiectarea didactică	2	
10.	Tema 10. Evaluarea didactică: funcțiile evaluării, condiții eficiente ale evaluării, metode de evaluare specifice limbii române	2	Eftenie, p. 269-290;
	Total	16	

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de laborator

Nr. d/o	Conținuturi	Nr. de ore	Activitate de învățare/produse curriculare recomandate	Bibliografia
1.	Tema 1. Atelier de discuție: 1. E nevoie de modernizare în educație / instruire ? Postmodernismul în educație Schimbarea în educație Paradigme pedagogice Didactica funcțională Didactica interactivă	1	Analiza produselor curriculare propuse pentru studierea limbii și literaturii române în ciclul liceal; Tendințele curriculare: - scrisorile metodice; - modificările curriculare; - problemele de predare-învățare-evaluare;	Callo et alii, p. 21-24; Frumos, p. 31-33; 132-148; Minder;

	Didactica constructivistă Sarcini de lucru: Formulați în baza competențelor cheie/transversale sarcini/activități de lucru la un conținut temă/unitate de învățare /unitate tematică		- perspectivele de cercetare științifico-didactică	
2.	Tema 2. Atelier de discuție: 1. Lucrul cu manualul: Ce posibilități de lucru oferă manualul/ Cât de eficient/ineficient este ? 2. Strategii moderne aplicate la orele de limba și literatura română în școala cu predare în limba rusă	1	Selectarea 2-3 texte literare pentru realizarea sarcinilor de lucru propuse la curs Text recomandat: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i>	Bîrnaz, p. 52-55; Cartaleanu, 2016, p. 20-24; Cristea, 2016, p. 58; Orehovschi, p. 2-4; Propp; Rotaru;
3.	Tema 3. Repere metodologice pentru o pedagogie interactivă operațională Valorificarea Teoriei inteligențelor multiple Metode de dezvoltare a spiritului activ Metode de dezvoltare a spiritului creativ Spiritul creativ – punct de plecare în sprijinul demersului cognitiv	2	4-5 metode interactive (Unitățile de conținut se vor selecta din <i>Materia lingvistică</i>) Texte recomandate: <i>Prințesa Fluture</i> de Iulia Hasdeu <i>Punguța cu doi bani</i> de Ion Creangă; <i>Fata babei și fata moșneagului</i> de Ion Creangă <i>Ursul păcălit de vulpe</i> de Ion Creangă <i>Cinci pâini</i> de Ion Creangă <i>Capra cu trei iezi</i> de Ion Creangă – <i>Iedul cu trei capre</i> de Octav Pancu <i>Povestea anotimpurilor</i>	Bocoș; Cartaleanu <i>et alii</i> , 2008;
4.	Tema 4. Atelier de lectură: Metode și tehnici de însușire a lexicului în demersul didactic gimnazial/liceal	2	4-5 activități de învățare/dezvoltare a vocabularului Text: Ion Druță (o nuvelă la alegere) <i>Ultima lună de toamnă</i>	Costea; Neacșu, p. 130-133;
5.	Tema 5. Didactica exercițiilor Tipuri de exerciții	2	Redactarea unui set de exerciții pentru o unitate de conținut din <i>Materia lingvistică</i> în baza unui text literar recomandat	Eftenie, p. 104-118;
6.	Tema 6. Rolul compozițiilor în dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă a elevilor Atelier de scriere:	4	Demersul didactic (proiect didactic) al unei ore în clasele de liceu; - eseu argumentativ;	Cartaleanu <i>et alii</i> , 2014; Cristei <i>et alii</i> , 2009;

	competențe/subcompetențe specifice, sarcini didactice, realizare ...		- eseu de sinteză etc. Demersul didactic al unei ore în clasele de liceu	Lisieviți; Meyer; Pamfil, p. 95-128; Temple <i>et alii</i> ;
7.	Tema 7. Configurarea unei secvențe didactice la ora de limbă/comunicare din perspectivă interdisciplinară	1		
8.	Tema 8. Utilizarea mijloacelor audio-vizuale. Mijloacele audio-vizuale Tabla interactivă. Posibilități de organizarea a orei.	2	Elaborarea fișelor pedagogice/ lingvistice de lucru în baza materialelor audio-vizuale un roman la alegere <i>Baltagul</i> de M. Sadoveanu <i>Meșterul Manole</i> <i>Mara</i> de Ioan Slavici <i>Ciuleandra</i> de Liviu Rebreanu <i>Biserica Albă</i> de Ion Druță	<i>Aplicarea TIC</i> ...; Secieru, p. 149-158; Singer;
9.	Tema 9. Așteptările sociale referitoare la ceea ce va ști, va ști să facă și cum va fi elevul. Elaborarea testelor de evaluare. Matricea de specificații Evaluările finale	4	Redactarea unui test de evaluare (formativă, sumativă) în baza textelor și temelor selectate (Matricea de specificații; test, barem de corectare, barem de notare) (la alegere un subiect din <i>Materia lingvistică</i> curriculară în baza unui text recomandat)	Cartaleanu, 2010, p. 76-97; Cristei <i>et alii</i> , 2009;
10.	Tema 10. Atelier de lectură: Merită să citești/ Prezentare de carte (se prezintă o lucrare/4-5 articole de /care face/fac referire la subiecte de didactica limbii și literaturii române anii de ediție (2010-2017)	2	Prezentare de carte (se prezintă o lucrare/4-5 articole de /care face/fac referire la subiecte de didactica limbii și literaturii române anii de ediție (2010-2016)// un seminar metodologic pe un subiect la alegere	Dumitrașcu <i>et alii</i> ;
11.	Tema 11. Atelier de discuție: Originalitate în predarea-învățarea-evaluarea literaturii române în școala cu predare în limba rusă Stimularea motivării învățării	3	2-3 activități de motivare a învățării Pregătirea portofoliului	
		24		

Strategii didactice

Dezvoltarea competențelor și atingerea finalităților cursului se va realiza prin aplicarea metodelor clasice și a strategiilor de tip inductiv-deductiv, algoritmicizat, evaluativ-situativ, pe tehnicile de dezvoltare a gândirii critice/creative: dezbaterile, reflexia, lectura comentată,

discuțiile ghidate ș. a. Se va urmări îmbinarea productivă/optimă a metodelor clasice cu cele moderne.

Activități de lucru individual

1. Studiul notelor de curs, manualelor și documentare suplimentară în bibliotecă	10	4. Consultații	2
2. Activități specifice de pregătire pentru laboratoare	40	5. Examinare finală	2
3. Realizare de teme individuale	20	6. Redactarea portofoliului	36
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) = 110			

Nr. d/o	Conținuturi	Strategii de realizare
1.	Tema 1. Sursele bibliografice pentru fiecare temă	Discuții în perechi, în echipă și frontale, brainstorming
2.	Tema 2. Proiectarea autoevaluării și autodezvoltării (se vor elabora cerințe în baza cărora se va evalua activitatea didactică)	Discuții
3.	Tema 3. Învățarea problematologică. Autenticitatea elevului. Responsabilizarea elevului.	Sarcini: Învățarea problematizată/învățarea problematologică Problema rezolvată/ problema amplificată Convingerile elevilor în procesul de învățare etc.
4.	Tema 4. Standardele de competență.	Metodologia elaborării standardelor de competență

Evaluarea

Cursul are un caracter practic. Cursul va avea ca formă intermediară de evaluare: referate, studii de caz, proiectarea și desfășurarea orelor de formare/dezvoltare a competențelor lingvistice ș. a. Forma de evaluare finală este portofoliul.

Portofoliul va conține:

1. o listă de sarcini de lucru formulate în baza în baza competențelor cheie/transversale la un conținut temă/unitate de învățare /unitate tematică
2. 4-5 metode interactive ce pot fi organizate și desfășurate la orele de limba și literatura română în școala cu predare în limba rusă.
3. Atelier de lectură: însușirea vocabularului în baza textelor/fragmentelor de texte analizate.
4. Proiect didactic de elaborare a unei compoziții/ atelier de scriere (în baza textului/textelor propuse pentru analiză (poate fi și un text non-continuu)).

5. Secvență de lecție cu elemente interdisciplinare/ pluridisciplinare/ transdisciplinare + proiectul transdisciplinar de grup.

6. Atelier de discuție la unitatea de învățare (la alegere).

7. Redactarea (în grup) a proiectării pe unitate de învățare (1 unitate la alegere din clasa a X-a)// redactarea (în grup) a 7-8 pagini de manual auxiliar de predare-învățare-evaluare a unei unități de conținut.

*Resurse educaționale deschise la Limba și literatura română în școlile cu predare în limba rusă

Bibliografia

Andrițchi V., *Organizarea procesului educațional. Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar*, Chișinău, Î. E. P. Știința, 2007;

Aplicarea TIC în școală // <http://ecomunitate.ro/upload/instruire/pdf/Modul%208%20School%20Development.pdf>

Bocoș M.-D., *Instruirea interactivă*, Iași, Editura Polirom, 2013;

Bîrnaz N., *Funcționalitatea manualului școlar în contextul societății axate pe cunoaștere*, in *Pro Didactica*, Chișinău, 2016, nr. 2, p. 52-55;

Callo T., Paniș A., Andrițchi V., Afanas A., Vrabii V., *Educația centrată pe elev. Ghid metodologic*, Chișinău, Editura Print-Caro SRL, 2010;

Cartaleanu T., Cosovan O., *Ateliere de lectură, scriere, discuție. Portofoliul elevului (clasele 5,6,7,8,9)*, Chișinău, Editura Știința, 2014;

Cartaleanu, T., *Dictarea în școală: formarea și evaluarea competențelor*, Chișinău, Editura ARC, 2014;

Cartaleanu T., Cosovan Ol., Goraș-Postică V., Lîsenco S., Scifos L., *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*, Prodidactica, 2008;

Cartaleanu T., *Forme de evaluare curentă. Model de evaluare a competenței // Limba și literatura română. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală*, Chișinău, Editura Cartier, 2010;

Cartaleanu T., Cosovan Ol., Cristei T., *Limba și literatura română: Ghid de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal*, Chișinău, Editura Știința, 2007;

Cartaleanu T., Ciobanu M., Cosovan Ol., *Limba și literatura română, cl. a IX-a*, Chișinău, Editura Știința, 2010;

Cartaleanu T., Ciobanu M., Cosovan Ol., *Limba și literatura română. Ghidul profesorului, cl. a IX-a*, Chișinău, Editura Știința, 2010;

Cartaleanu T., *Stimularea creativității // Limba și literatura română. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală*, Chișinău, Editura Cartier, 2010;

Cartaleanu T., *Portofoliul cursului opțional: între curriculum și manual*, in *Pro Didactica*, Chișinău, 2016, nr. 2, p. 20-23;

Cosovanu Ol., *Formarea profesorilor pentru implementarea curriculumului modernizat de liceu. Limba și literatura română*, 2010;

Cosovan Ol., *Corelarea competențelor, subcompetențelor, conținuturilor, tipurilor de activități, strategiilor de predare-învățare-evaluare // Limba și literatura română. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală*, Chișinău, Editura Cartier, 2010;

Costea O., *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Iași, Institutul European, 2006;

Crăciun C., *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu*, Editura EMIA - DEVA, 2004;

Cristea S., *Competența pedagogică la nivelul curriculumului*, in *Pro Didactica*, Chișinău, 2011, nr. 2, p. 55;

Cristea S., *Manualul școlar*, in *Pro Didactica*, Chișinău, 2016, nr. 2, p. 58;

- Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera Educațional, 2002;
- Cristei T., Ghicov A., *Testul: lectură, scriere și interpretare*, Chișinău, Editura Prut Internațional, 2009;
- Cuciureanu M.; Alecu G.; Badea A., *Motivația elevilor și învățarea* // <http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/08/Brosura-Motivatie-pentru-invatare.pdf>
- Curriculum școlar pentru disciplina Limba și literatura română clasele a V-a a IX-a*, Chișinău, 2010;
- Curriculum Național la disciplina Limba și literatura română. Curriculum pentru clasele a X-a a XII-a*, Chișinău, 2010;
- Dumitrașcu V.; Cartaleanu E.; Cartaleanu T.; Bologan V.; Zaicovschi T., *Citind, învăț să fiu*, Chișinău, Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2008;
- Eftenie N., *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
- Frumos, F., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitiviste*, Iași, Editura Polirom, 2008;
- Ghicov A., *Relația pedagogică: obiective – comportamente – performanțe* // *Univers Pedagogic*, nr. 1, 2006, p. 12- 18;
- Goraș-Postică V., *Competența acțional-strategică*, Chișinău, Editura Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2012;
- Iordăchescu I., Balan M., *Româna – distractiv: auxiliar didactic pentru învățători și profesori* (cl. 1-7), Chișinău, Editura Arc, 2013;
- Iordăchescu I., *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor. Tehnici de lucru: auxiliar didactic pentru profesorii de limba și literatura română*, Chișinău, Editura Arc, 2009;
- Iordăchescu I., *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor. Tehnici de lucru: auxiliar didactic pentru profesorii de limba și literatura română*, partea a II-a, Chișinău, Editura Arc, 2010;
- Iordăchescu I., *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor. Tehnici de lucru: auxiliar didactic pentru profesorii de limba și literatura română*, partea a III-a, Chișinău, Editura Arc, 2010;
- Kudor D., *Proiectarea unei lecții – laborator didactic*//LR,2007, nr.10-12,2007, p. 107-114;
- Leahu R., *Proverbul. Exerciții și jocuri didactice*, Chișinău, Editura ARC, 2007;
- Meyer G., *De ce și cum evaluăm*, Iași, Editura Polirom, 2000;
- Melente, N., Curețeanu, S., *Predarea ortografiei în gimnaziu*, București, Editura didactică și pedagogică, 1980.
- Moldoveanu, Gh., Iacob, N., *Principii de scriere românească*, Iași, Editura PIM, 2006.
- Pamfil A., *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
- Sâmihăian, Fl., *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art, 2014.
- Minder M., *Didactica funcțională*, Chișinău, Editura Cartier, 2003;
- Neacșu I., *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Iași, Editura Polirom, 2015;
- Negrea G. Oct.; Săndulescu G.; Suciu N.; Iorguleascu M. C., *Fascinanta provocare a interdisciplinarității*, Sibiu, Editura ARMANIS, 2014 // https://www.isjsb.ro/isjsb.ro/anca/Fascinanta_provocare_a_interdisciplinaritatii.pdf
- Propp, V., *Morfologia basmului*, București, Editura Univers, 1970;
- Rotaru, V., *Basmul românesc cult. Antologie comentată*, Brașov, Editura AULA, 2001;
- Rey B.; Defrance A.; Pacearcă Șt.; Carette V.; Kahn S., *Competențele în școală. Formare și evaluare*, București, Editura Aramis Print, 2012;

Stănescu El.-L., *Învățarea prin cooperare la limba română – învățământ gimnazial*// Limbă și literatură, vol. III-IV, p.74-80, 2002;

Savin M., *Succesul elevului depinde de creativitatea metodică a profesorului* //Univers pedagogic, nr.1, 2006, p. 55 – 60;

Secrieru M., *Didactica limbii române în contextul european al începutului de secol XXI*, Iași, Editura Universitas XXI, 2009.

Sclifos L.; Goraș-Postică V.; Cosovan Ol.; Cartaleanu T.; Beznițchi L.; Copăceanu R., *O competență-cheie: a învăța să înveți. Ghid metodologic*, Chișinău, editura Centrul educațional „Pro Didactica”, 2010;

Singer, M. (coord.), *Tehnologia informației și a comunicațiilor în procesul didactic. Ghid metodologic. Gimnaziu și liceu*, MEC, CNC, 2002.

Stan L., Andrei A., *Ghidul tânărului profesor*, București, Editura Spiru Haret, 1997;

Temple Ch., Steele J. L., Meredith K. S., *Inițiere în metodologia. Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice* (adaptarea: Tatiana Cartaleanu, Elena Cartaleanu, Olga Cosovan, Nicolae Crețu), Chișinău, Centrul Educațional Pro Didactica (supliment al Revistei *Didactica Pro ...*, nr. 1;

Valorificarea în curriculum a valențelor mediului rural. Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, coord. Vicol, Nelu, Chișinău, Î. E. P. Știința, 2007;

855 de jocuri și activități. Ghidul animatorului, Chișinău, 2005.